نگره

نقش ایران در ترانزیت گاز ترکمنستان

برای ترکمنستان و تصمیماتش برای صادرات ذخایر عظیم گاز طبیعی خود به غرب، ایران یک پلن بی‌وسوسه‌انگیز و همچنین ارزان و سریع است اما این نگرانی وجود دارد که تحریم‌های غرب مشکلاتی ایجاد کند. به گزارش ایسنا، ترکمنستان در حال حاضر به عنوان بخشی از قرارداد سواپ گاز با جمهوری آذربایجان، گاز به ایران ارسال می‌کند. دو میلیارد مترمکعب گاز به مناطق دورافتاده شمال شرق ایران که نیاز به سوخت دارند، ارسال می‌شود و ایران، میزان مشابهی گاز را به جمهوری آذربایجان ارسال می‌کند. در نتیجه، به واقع این جمهوری آذربایجان است که خریدار گاز ترکمنستان است. تهران ظرفیت خط لوله را با هدف افزایش حجم سواپ سالانه جمهوری آذربایجان و ترکمنستان، به ۵. ۵ میلیارد متر مکعب افزایش داده است. موفقیت ظاهری این مدل، الهام بخش پروژه‌های بیشتری از این دست بوده است. مقامات ترکمنستان و عراق در نوامبر، در عشق آباد ملاقات کردند تا در خصوص چشم انداز سواپ مشابه، تا سقف ۹ میلیارد متر مکعب سالانه در یک دوره پنج ساله، گفت‌وگو کنند. باز هم ایران به عنوان واسطه عمل خواهد کرد. رویای ارسال گاز به اروپا، ساخت خط لوله ترانس کاسپین (TCP) بوده است که ترکمنستان را به جمهوری آذربایجان متصل می‌کند. این راه حل بیش از ۲۰ میلیارد دلار هزینه خواهد داشت، اما یک مانع ژئوپلیتیکی که نمی‌توان نادیده گرفت، مربوط به روسیه است. مسکو با وجود اینکه کنوانسیون وضعیت حقوقی دریای خزر که اجازه ساخت یک خط لوله گازی زیردریایی از ترکمنستان به آذربایجان را می‌دهد را در سال ۲۰۱۸ امضا کرد، مخالفت خود را با تکمیل خط لوله TCP به هر شکلی پنهان نکرده است. با این حال، روسیه با آغاز حمله نظامی گسترده به اوکراین در اوایل سال ۲۰۲۲، موقعیت خود را در این زمینه تضعیف کرد. یکی از نتایج اصلی این حمله، این بود که اروپا میزان خرید گاز از شرکت گازپروم را به شدت کاهش داد. طبق این گزارش، این وضعیت، به نفع جمهوری آذربایجان تمام شد؛ این جمهوری شوروی سابق در ژوئیه سال ۲۰۲۲، به توافقی مهم با اتحادیه اروپا دست یافت که بر اساس آن، مقرر شد صادرات خود به اروپا را دوبرابر کرده و تا سال ۲۰۲۷، به ۲۰ میلیارد مترمکعب در سال افزایش دهد. جدیدترین جایگزین خط لوله TCP که مورد بررسی ترکمنستان قرار گرفته است، شامل نقش فعال‌تر ترکیه به عنوان یک مسیر ترانزیتی است. در کمیسیون بین دولتی ترکمنستان و ترکیه در زمینه همکاری اقتصادی پیرامون امکان ترانزیت گاز ترکمنستان به ترکیه از طریق ایران آنکه ششم دسامبر در عشق آباد برگزار شد، گفت‌وگوهایی انجام شد. جزئیات کاملی از این گفت‌وگوها وجود ندارد. وزارت خارجه ترکمنستان آنکه ریاست این نشست را برعهده داشت، تنها به وعده پروژه اشاره و اعلام کرد که مذاکرات مفصل‌تر در سطوح دولتی و شرکتی، در آینده نزدیک آغاز خواهد شد. زیرساخت‌های موجود نشان می‌دهد که چنین گزینه‌ای ممکن است؛ دو خط لوله برای انتقال گاز از ترکمنستان به ایران وجود دارد: خط لوله کورپچه- کورد کوی به ظرفیت هشت میلیارد متر مکعب در سال و خط لوله دولت آباد - سرخس - خانگیران به ظرفیت ۵. ۱۲ میلیارد مترمکعب. در این بین، ایران و ترکیه با خط لوله‌ای به ظرفیت ۱۴ میلیارد مترمکعب، به هم متصل هستند. ترکیه در حال حاضر سالانه ۶.۹ میلیارد مترمکعب گاز ایران را از طریق این خط لوله وارد می‌کند که نشان می‌دهد تا ۴.۴ میلیارد متر مکعب می‌تواند برای صادرات به ترکیه موجود باشد یا اگر ایران بتواند ظرفیت خط لوله خود را تا مرز ترکیه افزایش دهد، این ظرفیت احتمالا بیشتر هم خواهد بود. مقامات ترکیه حاضر نشده‌اند درباره هیچ یک از جزئیات مربوط به روند ادامه مذاکرات با ترکمنستان یا در مورد پیشرفت در مذاکرات موازی برای تمدید عرضه گاز با ایرآنکه قرار است در دو سال آینده منقضی شود، توضیح دهند. با این حال، شایعه شده که مذاکرات مذکور به بن‌بست رسیده است. گفته می‌شود در حالی که تهران به دنبال تمدید مجدد قرارداد صادرات گاز به ترکیه است، آنکارا خواستار کاهش قابل توجه قیمت و تضمین قطعی عدم توقف عرضه گاز از سوی ایران است. اجازه دسترسی ترکیه به گاز ترکمنستان از طریق شبکه خط لوله می‌تواند مشکلات ایران را کاهش دهد و در عین حال، امنیت تامین گاز آنکارا را تضمین کند. گاز ترکمنستان همچنین می‌تواند در تصمیمات ترکیه برای میزبانی یک هاب تجارت گاز نقش داشته باشد. اما در حال حاضر، به نظر می‌رسد برنامه‌های آنکارا برای واردات گاز طبیعی مایع (ال ان جی) از طریق کشتی و گاز از روسیه، محدود می‌شود. برنامه مذکور، این نگرانی‌ها را برانگیخته است که آنکارا می‌تواند از این هاب به عنوان پوششی برای صادرات مجدد گاز روسیه به بازارهای اروپایی استفاده کند که واردات گاز روسیه را از زمان آغاز جنگ در اوکراین، متوقف کرده‌اند. با این حال، معلوم نیست که ایران توافق خواهد کرد تا ترکیه، گاز ترکمنستان را از طریق خط لوله ایران وارد کند. همچنین معلوم نیست که آیا آنکارا، از واردات گاز ترکمنستان به عنوان ابزار چانه‌زنی در مذاکرات با تهران استفاده می‌کند یا خیر. یا مشخص نیست که آیا ترانزیت گاز ترکمنستان از طریق ایران، تحت تحریم‌های غربی قرار می‌گیرد یا خیر. بر اساس گزارش اوراسیانت، قرارداد سواپ گاز جمهوری آذربایجان با ترکمنستان و ایران تحریم نشده است و قرارداد فعلی شرکت دولتی بوتاش ترکیه برای واردات گاز از ایران، همیشه از تحریم‌ها معاف بوده است.

بهای پذیرش ناقص FATF؛ تجارت با بانک‌های زیر پله‌ای

تجارت با بانک‌های زیر پله‌ای چینی

«آرمان ملی» از محدودیت روابط تجاری بین‌المللی به دلیل عدم پذیرش اف‌ای‌تی‌اف گزارش می‌دهد

فرصت‌سوزی به بهای پذیرش ناقص FATF

آرمان ملی: الحاق ایران به پیمان‌هایی نظیر بریکس و شانگهای و... در حالی با هیاهوی رسانه‌ای همراه است که همچنان از برقراری مبادلات تجاری شفاف با دیگر کشورهای جهان به دلیل عدم پذیرش اف‌ای‌تی‌اف محروم هستیم. این در حالی است که در حال حاضر به بسیاری از مفاد آن پایبند هستیم ولی به دلیل عدم پذیرش برخی از موارد آن، از مزایای برقراری تجارت در عرصه بین‌المللی محروم هستیم. کارشناسان معتقدند از این رو مطلوب است جهت گشایش در اقتصاد و توسعه روابط اقتصادی مانند بسیاری از کشورها متعهد به اجرای FATF نیز شویم.

شفاف‌سازی اعتبار ملی و خلق پول با کمک FATF

محمدرضا وحیدی در این باره به «آرمان ملی» گفت: ایران در بسیاری از موارد به برخی از مفاد موجود در تفاهم‌نامه FATF متعهد شده است، البته از این امر نیز نباید غافل شد که پذیرش اف‌ای‌تی‌اف به ما در شفاف‌سازی اعتبار ملی و بین‌المللی و خلق پول و فرصت‌های مالی جدید کمک بسیاری خواهد کرد. در حقیقت الحاق ایران به بسیاری معاهده و پیمان‌ها تا زمانی که FATF را نپذیرد دستاوردی برای ایران به همراه نخواهد داشت و حتی چین و روسیه نیز به صورت علنی اظهار کرده‌اند که به دلیل پایبند نبودن ایران به FATF امکان برقراری روابط اقتصادی آشکار با ما را به دلیل واهمه از اعمال جرایم تحریم‌ها علیه خودشان را ندارند.

دغدغه‌ای نابجا از پذیرش FATF

وی درباره دغدغه ایران مبنی بر اینکه در صورت پذیرش کامل FATF مدیریت مالی و معاملات تجاری و غیرتجاری ایران در اختیار دیگران به ویژه کشورهای متخاصم قرار می‌گیرد گفت: در حقیقت با توجه به پیشرفت‌های دنیای فناوری و تجهیزات موجود در این بخش، دیگر رصد فعالیت‌های تجاری - اقتصادی دیگر افراد حقیقی و حقوقی رویکردی غیرقابل دسترس برای کشورهای پیشرفته دیگر و دولتمردان آنها نیست، از این رو ایران با عدم پذیرش FATF فقط باعث محدودیت مبادلات تجاری و منتفع شدن کشور در عرصه معاملات بازرگانی در سطح کلان خواهد شد و به نظر می‌رسد واهمه از این امر مسأله‌ای غیرمنطقی باشد.

توسعه دایره صادرات و واردات با پذیرش رسمی FATF

این کارشناس پذیرش FATF از سوی ایران که اکثر کشورهای جهان آن را پذیرفته‌اند نوعی اهلیت ذکر و بیان کرد: عدم تجارت با ایران به دلیل نپذیرفتن اف‌ای‌تی‌اف با وجود اینکه بسیاری از مفاد آن را در حال حاضر اجرا می‌کند، باعث می‌شود که هر روز دایره صادرات و واردات و همچنین درآمدزایی از این محل را محدودتر کند، هرچند که مسئولان در صدد هستند تا دامنه ارتباطات تجاری خود را با دور زدن قوانین گسترده‌تر کنند؛ اما قطعا در این میان دچار ضرر و زیان‌های مالی می‌شوند که حتی با وجود کمک برخی از کشورهای به ظاهر دوست ایران نیز قادر به جبران آن در عرصه بین‌المللی نیستیم، چراکه به راستی برقراری مبادلات کالا و... با کشورهای نظیر چین برای ایران آورده مالی چندانی به همراه ندارد، چون بنا بر شرایط مجبور ناچار به تهاتر کالا با کالا و یا انجام معاملات مالی با نرخی بسیار کمتر از نرخ متعارف بین‌المللی هستیم. وحیدی در ادامه درباره انگیزه برخی از مخالفان پذیرش FATF گفت: اطلاع از بسیاری از فعالیت‌های مالی و غیر مالی ایران توسط کشورهای دیگر هم اکنون نیز در قالب‌های دیگر صورت می‌گیرد و عدم موافقت ایران جهت الحاق به این تعهدنامه تنها بهانه‌ای برای کشورهای دیگر خواهد شد تا ایران را در رسیدن به توسعه و پیشرفت اقتصادی و... بازدارند.

چالش‌های پیش‌روی تجار با وجود مانع FATF

این کارشناس تاکید کرد: از طرفی صادرکنندگان کالا به خاطر مقررات وزارت اقتصاد در خصوص تعهد بازگرداندن ارز باید معادل ارزش دلاری کالای صادراتی، دلار را در اتاق مبادله ارز با نرخ مشخص به فروش برسانند. این درحالی است که ارز مذکور از مبادی غیربانکی و عموما صرافی‌ها در اختیار صادرکنندگان قرار می‌گیرد و هزینه‌هایی نظیر تبدیل ارز و حواله‌های پی در پی برای صادرکننده ایجاد می‌کند.

نپذیرفتن FATF سیاستی غیرقابل توجیه

مهدی پازوکی، کارشناس اقتصادی نیز در واکنش به اظهارنظرهای مخالف به الحاق ایران به این تعهدنامه، نپذیرفتن FATF از سوی ایران را غیر قابل توجیه توصیف و خاطرنشان کرد: آن گروهی که اثرات تحریم را خوب لمس نکرده‌اند و از مکنت خوبی برخوردار هستند، بر طبل نپیوستن به FATF می‌کوبند و نمی‌بینند که مردم بر اثر تبعات تحریم‌ها چگونه صورت خود را سرخ نگه می‌دارند.

وی ضمن اشاره به تبادلات پایین ایران با برخی از بانک‌های زیرپله‌ای چینی اشاره کرد و گفت: در شرایط کنونی، حتی بانک‌های درجه ۳ و ۴ اروپایی هم، حاضر به همکاری با سیستم بانکی ما نبوده و تنها بانک‌های زیرپله‌ای چینی، آن هم با دریافت هزینه ۲۰ درصدی مبادله، این همکاری را انجام می‌دهند. به عبارت دیگر، یک بانک درجه چندم چینی برای مبادله ۱۰۰ دلار با بانک ایرانی، ۲۰ دلار هزینه مبادله دریافت می‌کند.

وی یادآور شد: حدس و گمان پایان تحریم‌های آمریکا و بازگشت به برجام، باز هم بدون ارتباط سیستم بانکی با دنیای بیرون تغییری در وضعیت اقتصادی کشور ایجاد نخواهد شد. پازوکی ورود عراق، روسیه، چین، ترکیه به عنوان شرکای اصلی اقتصادی ایران به FATF را شاخصی ذکر کرد که در صورت تداوم یکه تازی ایران در عدم پذیرش FATF، باز هم ایران را به کشوری دارای اقتصادی ضعیف تبدیل خواهد کرد.

عقب‌ماندگی سیستم بانکی و عدم پذیرش FATF

وی عقب ماندگی سیستم بانکی را از تبعات منفی نپذیرفتن FATF ذکر و خاطرنشان کرد: سیستم بانکی ما به دلیل همین تفکرات، ۴۰ سال از سیستم بانکی دنیا عقب است. اگر ما عضو FATF بودیم در جریان همین فساد بانک سرمایه بلافاصله حساب بانکی آنها مسدود می‌شد. در هر حال FATF شاید آخرین فرصتی باشد که پذیرش و یا عدم پذیرش آن، ایران را صاحب فرصتی طلایی دیگر در معاملات جهانی خواهد کرد و یا باز هم باید پذیرای شرایط فعلی باشد. وی در توضیح دلایل ضرورت پیوستن ایران به این سازمان جهانی اضافه کرد: عمده‌ترین شرکای تجاری ایران در شرایط تحریمی و حتی غیرتحریمی، کشورهای چین، روسیه و ترکیه هستند. بسیار قابل توجه است که هر سه این کشورها جزو اعضای اصلی گروه مشترک اقدام مالی علیه پولشویی (FATF) هستند. در حالی که انتظار از ایران این است که تنها به عنوان عضو همکار با این سازمان همکاری داشته باشد. حال بسیاری بدیهی است که اگر ما می‌خواهیم صادرات و واردات خود را با این کشورها ادامه دهیم، باید با سیستمی که از دید این کشورها می‌تواند سلامت و امنیت نظام‌های بانکداری را مشخص سازد، تعامل مثبت داشته باشیم. این کارشناس اقتصادی ادامه داد: نپیوستن به FATF به طور طبیعی منجر به انزوای تجاری ایران در جهان خواهد شد. به جز ایران تنها کشوری که در لیست سیاه این سازمان قرار دارد، کره شمالی است. فراموش نکنیم که انزوای اقتصادی، به انزوای سیاسی نیز منجر خواهد شد و این آرزویی است که نیروهای تندروی آمریکا، رژیم صهیونیستی و مرتجعین منطقه سال‌هاست در آرزوی دستیابی به آن هستند. پازوکی خاطرنشان کرد: تاکید می‌کنم که قرار نیست مشکلات اقتصادی ایران با پیوستن به FATF حل شود، اما این به نفع خود ماست که به جامعه جهانی بپیوندیم و دشمنان ایران هستند که از عدم تعامل ما با دنیا سود خواهند برد.

حال منابع آبی تهران خوب نیست

به رغم اینکه بیش از ۱۰۰ روز از سال آبی جاری می‌گذرد، وضعیت بارش‌های تهران مطلوب نیست و طبق آمار حتی در مقایسه با سال قبل از نصف هم کمتر است. به گزارش ایسنا، برخلاف پیش‌بینی‌های اولیه سازمان هواشناسی، بارندگی‌های کشور همچنان از شرایط مطلوبی برخوردار نیست و مجموع بارش‌ها در کل پهنه سرزمینی ۳.۴۴ درصد در مقایسه با میانگین درازمدت کاهش یافته است. در این میان، وضعیت بارندگی‌های استان تهران حتی از میانگین بارش‌های کل کشور نیز نامطلوب‌تر بوده است و در ۱۰۰ روز ابتدایی سال آبی جاری، حجم بارش‌ها در این استان ۲.۵۷ درصد در مقایسه با متوسط دوره مشابه درازمدت کمتر شده است. بررسی‌های آماری ۵۰ سال اخیر نشان می‌دهد که متوسط حجم بارش‌های یکساله استان تهران ۴.۲۸۰ میلی‌متر بوده، اما میزان بارندگی‌هایی که در ۱۰۰ روز نخست سال آبی جاری در این استان رخ داده، فقط ۹.۳۳ میلی‌متر معادل ۱.۱۲ درصد بارندگی‌های سالانه است. میزان بارش‌ها در این کلانشهر از ابتدای سال آبی جاری تاکنون ۶۷ درصد در مقایسه با میانگین دوره مشابه درازمدت کمتر شده است. همچنین طبق آخرین آمار از سدهای پنجگانه تهران میزان حجم کل مخازن سدهای استان تهران در حال حاضر ۲۷۳ میلیون متر مکعب است که این میزان در سال گذشته ۲۶۲ میلیون متر مکعب بوده است. اکنون حجم آب موجود در مخزن سد امیرکبیر و سد طالقان به ترتیب ۵۳ و ۱۶۶ میلیون مترمکعب است. از بین سدهای پنجگانه حجم ذخیره آب سد لار سال گذشته ۱۴ میلیون مترمکعب بوده که در مقایسه با موجودی ۱۲ میلیون مترمکعبی فعلی، ۲ میلیون مترمکعب کاهش را نشان می‌دهد و حجم آب سد ماملو نیز از ۴۶ میلیون مترمکعب سال گذشته، به ۲۷ میلیون مترمکعب رسیده و این درحالی است که حجم ذخیره آب سد لتیان در مقایسه با روز مشابه سال گذشته با ۱ میلیون متر مکعب کاهش به ۱۵ میلیون مترمکعب رسیده است. با توجه به کاهش منابع آبی در پشت سدهای پنجگانه تهران، شاهد ادامه روند خشکسالی و افزایش دما در پایتخت هستیم در این شرایط لازم است که به مدیریت مصرف توجه شود. در همین راستا اخیرا محسن اردکانی - مدیرعامل آبفای استان تهران از آغاز دوباره طرح برخورد با مشترکان بدمصرف خبر داد و گفت: این طرح الزام قانونی دارد و شامل مشترکانی می‌شود که بیشتر از دوبرابر الگو آب مصرف می‌کنند. به گفته وی خانوارهایی که تا الگوی ماهانه آب مصرف کنند «خوش‌مصرف»، آن دسته از مشترکان که بین ۱۲ تا ۲۴ مترمکعب یعنی تا دو برابر الگو مصرف کنند، «پرمصرف» و مشترکانی که بیش از دو برابر الگو مصرف کنند «بدمصرف» هستند. اردکانی ادامه داد: مشترکان بدمصرف در مرحله اول این طرح با اخطار، در مرحله دوم با قطع موقت آب و در مرحله سوم با محدودیت بیشتر مواجه خواهند شد و با اداراتی که مصارف بیشتر از حد مجاز دارند با استناد به مصوبه شورای مدیریت بحران استانداری برخورد قاطع انجام می‌شود. وضعیت منابع آبی تهران هر روز وخیم‌تر می‌شود و لازم است در این شرایط به جز تمرکز روی مدیریت مصرف مسئولان نیز فکری به حال منابع آبی پایتخت کنند.

دریچه

درخواست فعالان اقتصادی برای تعطیلی شنبه

بر اساس تصمیم کمیسیون اجتماعی مجلس درباره لایحه اصلاح ماده ۸۷ قانون مدیریت خدمات کشوری، مقرر شد که ساعات کاری در هفته از ۴۴ ساعت به ۴۰ ساعت کاهش یابد و تعطیلی آخر هفته نیز به دو روز افزایش یابد که در حال حاضر تعطیلی روز جمعه قطعی است، اما تعطیل بودن پنجشنبه یا شنبه به عنوان روز دوم در صحن تعیین خواهد شد؛ موضوعی که در روزهای اخیر مورد توجه فعالان اقتصادی قرار گرفته و آن‌ها خواستار تعیین روز شنبه به عنوان روز دوم تعطیلات هستند. به گزارش ایسنا، کمیسیون اجتماعی مجلس دهم شورای اسلامی در آبان ۱۳۹۸ اجرای طرح تعطیلی پنج‌شنبه‌ها در سراسر کشور را تصویب کرده بود، اما بررسی آن به عمر مجلس دهم نرسید. با این حال در مجلس یازدهم این طرح با اصلاحیه‌ای مبنی بر تعطیلی شنبه‌ها به جای پنجشنبه‌ها در کمیسیون اجتماعی کلید خورد و اواخر خرداد ۱۴۰۲ کمیسیون اجتماعی مجلس با تعطیلی روزهای شنبه و کاهش ساعت کار اداری از ۴۴ ساعت به ۴۰ ساعت در هفته موافقت کرد. در اصل هدف این طرح ارتباط بیشتر با بازارهای جهانی و منطقه‌ای و جلوگیری از فرصت‌سوزی تجاری است. طبق گزارش کمیسیون اجتماعی مجلس درباره لایحه اصلاح ماده ۸۷ قانون مدیریت خدمات کشوری که در تاریخ ۲۲ خردادماه به تصویب رسید، مقرر شد ساعات کار کارمندان دستگاه‌های اجرایی به ۴۰ ساعت در هفته و تعداد روزهای کاری به پنج روز کاهش یابد. هدف از افزایش یک روزه تعطیلات پایان هفته و کاهش ساعات کار، ضمن تسهیل شرایط برای انجام سفرهای کوتاه‌مدت با هدف رونق گردشگری و مزایای مترتب اقتصادی و اجتماعی آن، افزایش فراغت کارکنان و به طورکلی تحکیم بنیان خانواده مطرح شده است. با این حال در این زمینه هم اختلاف نظرهایی در مورد انتخاب روز پنج‌شنبه یا شنبه به عنوان تعطیلات آخر هفته در کمیسیون اجتماعی بوده است. اما کمیسیون اجتماعی گزارش خود درباره افزایش تعطیلات آخر هفته را اصلاح و گزارش جدیدی را به صحن علنی مجلس ارسال کرده و آن طور که یکی از اعضای کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی توضیح داده، تعطیلی روز جمعه قطعی است ولی تعطیلی روز دوم، اینکه پنجشنبه باشد یا شنبه در صحن تعیین شود. در این میان به نظر می‌رسد بخش خصوصی به دنبال تعطیل شدن شنبه به جای پنجشنبه است. برای مثال اخیرا اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران در بیانیه‌ای خطاب به دولت و نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی، پیشنهاد کرد در ساماندهی تعطیلات پایان هفته، افزایش این تعطیلات به طور رسمی به دو روز و قرارگیری آن در روزهای جمعه و شنبه مدنظر قرار گیرد تا زمینه ارتقا بهره‌وری نیروی کار و تطابق تعطیلات با بازارهای منطقه‌ای و جهانی فراهم شود.

همچنین مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی ایران نظر و دیدگاه بخش خصوصی درباره لایحه اصلاح ماده ۸۷ قانون مدیریت خدمات کشوری را منتشر کرده که بر اساس آن، بخش خصوصی پیشنهاد کرده به‌جای روز پنجشنبه، روز شنبه تعطیل اعلام شود، اما در لایحه اشاره‌ای به آن نشده است.

تعطیلات ایران بیش‌تر نیست

همچنین در گزارش اتاق بازرگانی ایران تاکید شده که برخلاف دیدگاه مرسوم در مورد فزونی تعطیلات نسبت به سایر کشورها، مجموع تعداد تعطیلات آخر هفته و مناسبتی کشور، با احتساب ۲۷ روز تعطیلی رسمی و ۵۲ روز تعطیلی روز جمعه، ۷۹ روز می‌شود که بسیار کمتر از میزان تعطیلات در نقاط دیگر دنیاست. چنانچه پنجشنبه‌های در حال حاضر نیمه تعطیل هم تعطیل فرض شده و به این تعداد اضافه شود، مجموع تعطیلات در ایران به ۱۳۱ روز خواهد رسید که تفاوت چندانی با سایر کشورها ندارد. تعداد روزهای تعطیل در اکثر کشورهای جهان بین ۱۱۲ تا ۱۳۴ روز است.

با این حال مواجهه با طیف وسیعی از تعطیلات مذهبی، ملی و انقلابی و توالی آن‌ها، پراکندگی نامتعارف تعطیلات و پدیده روزهای بین تعطیل و بلاتکلیفی بخش عظیمی از فعالین اقتصادی در مورد تعطیل بودن یا نبودن روزهای میان دو تعطیلی و درخواست کارکنان برای مرخصی، سبب می‌شود که به‌رغم کمتر بودن میزان تعطیلات در ایران در مقایسه با بسیاری از کشورها، از یک سو شبهه زیاد بودن تعطیلات در باور عمومی رواج یابد و از سوی دیگر نیل به هدف اصلی تعطیلات که همان بازیابی و احیای توان نیروی کار است، به دلیل آشفتگی در توزیع تعطیلات، ناکام بماند. مهم‌ترین دلیل این مسئله نیز همپوشانی میان تعطیلات آخر هفته با سایر تعطیلات و ایجاد روزهای بین تعطیل است که عملاً کشور را با وقفه‌های متعدد مواجه می‌کند.

اثرات مثبت تعطیلات دو روزه آخر هفته

مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی ایران همچنین در این گزارش تاکید کرده که دو روزه شدن تعطیلات پایان هفته، آثار مثبت بالقوه دیگری را هم شامل رونق گردشگری، کاهش آلودگی هوا و صرفه‌جویی در مصرف انرژی به همراه خواهد داشت. اما نگرانی‌هایی هم از سوی بنگاه‌ها و در باب احتمال ایجاد برخی ناهماهنگی‌ها وجود دارد که عمدتا معطوف به زمان این تعطیلات است، نه صرف وجود یا افزایش آن.

به عبارت دیگر آنچه در مورد این لایحه اهمیت دارد، روز این تعطیلی (شنبه یا پنجشنبه بودن آن) است. نگرانی اصلی در این مورد است که اگر تعطیلی دو روز پایانی هفته شامل پنجشنبه و جمعه باشد، با احتساب تعطیلی شنبه و یکشنبه در اکثر نقاط دنیا، وقفه‌ای چهار روزه در ارتباطات کشور ایجاد می‌شود که زیان اقتصادی ناشی از آن می‌تواند به شدت چشمگیر باشد. به نحوی که بسیاری از کشورهای اسلامی و حوزه خلیج فارس، برای کاهش این زیان، در تصمیمی یکپارچه، تعطیلات پایان هفته خود را از پنجشنبه و جمعه، به جمعه و شنبه تغییر دادند. عدم امکان برقراری ارتباطات بانکی، گمرکی و سایر ارتباطات تجاری برای چهار روز به معنی ایجاد یک اصطکاک بزرگ در بازار و اساسا مانع رشد بازرگانی است.